

Črna izdaja

London, 18. septembra. Anglija in Francija sta se očitno združili in sta pristali v Hitlerjeve zahteve, da se razkosa Čehoslovaška in da pridejo sudetski Nemci pod oblast Hitlerja. V zameno upati, da nastane splošni evropski mir. Angleški minis terki predsednik Chamberlain se je skoro dvajset ur neprestano posvetoval s francoskim premierjem Daladierjem, nakar sta izdala manifest, v katerem sta označila naj Hitler odnese Čehoslovaški tri milijone njenih prebivalcev.

Praga, 19. sept. Čehoslovaška vlada je v ponedeljek jutraj izjavila, da se pod nobenim pogojem ne poda Nemcem, da ne bo dovolila plebiscita, da ne bo dovolila, da se Čehoslovaška razkosa, pa naj sklenejo v Londonu kar hočejo.

Trst, 19. septembra. Diktator Mussolini je imel v Trstu v nedeljo govor pred 100,000 zbranimi fašisti, katerim je povedal, da je Italija že izbrala svoje stališče v češki krizi in da bo Italija stala trdno na strani Nemčije.

Mestni busi

Cleveland bo mogoče prepovedal nadaljno vožnjo, oziroma prevažanje potnikov privatni družbi The Cleveland Railway Co., ako RFC vladna korporacija posodi mestu Clevelandu dovolj denarja, da si nabavi Cleveland svoje lastne buse in začne prevažati potnike potom busov cenejšje kot sedanja privatna korporacija. Vendar je vsa zadeva še v kočljivem stanju, kajti mesto Cleveland bi moralo dobiti najmanj \$10,000,000 posojila od RFC, in ker ni nobenih definitivnih načrtov na razpolago, bo privatna družba najbrž še precej časa prevažala potnike po mestu.

Ženska roparica

V stanovanje Mrs. Marie Bammerlin, ki je 50 let stara, in ki stanuje na 1365 E. 88rd St., je prišla te dni neka mlada ženska, ki je rekla, da je poslana od mesta, da pregleda njene račune glede davkov. Računi so bili v redu. Par ur pozneje pa se je ženska vrnila in z revolverjem v roki zagrozila Mrs. Bammerlin, da ji izroči ves denar, kar ga ima v hiši. Mrs. Bammerlin ji je dala \$30.00, ker ji je ženska roparica grozila z revolverjem. Roparica je povedala, da potrebuje denar, da preživi svoje otroke. Toda oropana Mrs. Bammerlin ima sama sedem otrok, kateri mora vse, z majhno pokojnino, preživljati, razven enega. Policija je na sledu ženski roparici.

Poroka

V soboto 24. septembra se poročita v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob devetih jutraj gđ. Mary Troha, hči Mr. in Mrs. Philip Troha, 15310 Daniel Ave. in Mr. William P. Bradac, sin Mr. in Mrs. John Bradac, 1192 E. 176th St. Naše iskrene čestitke.

Zgubljena torbica

Zgubila se je ženska ročna torbica od 55. ceste in do sv. Vida cerkve. Pošten najditelj je proš, da jo vrne v naš urad.

Hruške so zrele

Ima jih prav okusne poznani rojak George Panchur v Char-don, Ohio, katerega toplo priporočamo.

Pismo

Iz domovine ima pismo pri Joseph Grdini Mrs. Marija Čampa.

IZJAVA UREDNIŠTVA

Ker je že več delegatov in glavnih odbornikov S. D. Z. apeliralo na naše uredništvo, naj bi se poravnal spor med nami in glavnim odborom, tem potom izjavljamo, da naše uredništvo osebno nima nobenega spora z nikomur. Uredništvo ni vodilo nobene polemike ali debate ZASE, ampak je stalo na strani društev, ki so protestirala proti prenosu bolniškega asessmenta. Uredništvo torej osebno nima nobene mržnje do nikogar, niti se mu ni treba s kom pobotavati. Vsa stvar leži na društvih, odnosno na delegaciji konvencije. Kakor bo delegacija sklenila, tako pa bo in zaključku konvencije se bomo vsi pokorili, ker je to najvišja inštanca za VSE članstvo. Odločiti je treba delegaciji samo to, ali ostane denar, ki je bil prenešen v upravni sklad iz drugih skladov, v upravnem skladu ali se ga da nazaj. Tako glasovanje se lahko brez grenkih besed hitro izvrši in vsa stvar bo rešena v prid članstva S. D. Z. Delegacija naj napravi, kakor se ji zdi pravilno in pametno. Govorica se širi, da bo vsa zadeva prišla pred sodnijo, in to govorico širijo naši nasprotniki, toda mi smo odločno proti temu in obsojamo vsako tako postopanje. Zatorej apeliramo na konvencijo, da naredi uspešen konec temu s pravično razsodbo. Konvencija je najvišja moč in njeni volji se bomo vsi skupaj uklonili. — Uredništvo.

V Jugoslaviji je prišlo do sovražnih demonstracij proti Hitlerju in njegovemu nasilju

Belgrad, 17. septembra. Brzjavke naznanjajo, da je nastala v Zagrebu ogromna demonstracija proti Hitlerju. Tisoče ljudi je prodrlo skozi policijski kordon, nakar so se navalili na poslopje nemškega turističnega urada.

Na poslopju so razbili vse šipe in naredili drugo škodo. Ljudje so pri tem kričali: "Doli s Hitlerjem! Doli s fašizmom!" Policija je bila brez vsake moči napram demonstrantom, a vlada ni hotela poslati vojaštva.

Stari grešniki

Republikanska stranka je na svoji državni konvenciji v Columbusu sprejela več "liberalnih" določb v svojo platformo. Tako na primer se je izjavila proti sodnijskim prepovedim, izjavila se je za mirno piketiranje, toda obsodila je sedeče štrajke. Za relief naj ne skrbi država, pač pa posamezna mesta. Nobenih novih davkov ne sme dobiti država Ohio. In še več drugih novih določb je bilo sprejetih. Torej so se republikanci vendar nekaj naučili od predsednika Roosevelta in od demokratske stranke.

Ely plača davke

Bivši župan Charles Ely, ki je 12 let bil načelnik mesta Euclida, je poravnal vse svoje zaostale davke glede dohodninskega davka pri zvezni vladi. Plačal je \$6,200.00 in zvezna vlada je odnehala od svojih terjatev napram njemu.

Vzravnanje reke

Prošnja mesta Clevelanda, da dovoli zvezna WPA administracija \$2,400,000, da se vzravna vijugasta Cuyahoga reka, je bila končno odobrena v Washingtonu. Kot se poroča bodo začeli z delom tekom enega meseca.

Za kegljanje

Vse članice dr. Napredne Slovenke od SNPJ, ki bi se rade pridružile društvenemu kegljaškemu klubu, naj se takoj zgledajo pri tajnici ali pri Josie Krajšek, 956 E. 79th St. One, ki nameravate pristopiti, se zberite v S. N. Domu dne 24. sept., ko se pobira asessment, in tam se bo odločilo glede kegljanja.

Sofia, Bolgarska, 17. septembra. Vojaške oblasti so danes odredile registracijo vseh moških rezervistov v starosti 23 do 65 let. Sleherni se mora registrirati najkasneje do 20. oktobra.

Bolgarska armada je štela pred svetovno vojno 60,000 mož, a ob času vojne je Bolgarska opremila lahko 500,000 vojakov. Koliko znaša danes bolgarska armada se ne more vedeti. Bolgarska je prijateljica Jugoslavije in Rumunske.

Asessment

Tajnica društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ se bo nahajala v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida nocoj, v ponedeljek, 19. sept. med 6. in 7. uro zvečer glede pobiranja asessmenta.

Kegljanje

Dne 19. sept. se prične na Norwood Alleys redno kegljanje krožka Marije Magdalene št. 162 KSKJ, ob 7:30 zvečer. Bodite točne!

Mnogo novic, ki v normalnih razmerah prihajajo na prvo stran našega dnevnika, se je moralo tekom konvencije S. D. Zveze preseliti na notranje strani časopisa, in upamo, da bodo naši naročniki in čitatelji tozadevno potrpehli, dokler konvencija S. D. Z. ne bo zaključena. Sicer smo pa prepričani, da naši čitatelji berejo vse. Poročila o poteku 9. konvencije S. D. Z. so tako važna, da slednjim dajemo najbolj prominentno mesto. Ko bo konvencija zaključena, pridemo zopet v normalne razmere.

Zborovanje 9. konvencije S. D. Z.

10. seja, v soboto dopoldne, 17. septembra, 1938

Čita se zapisnik zadnje seje, ki je sprejet z malimi popravki. Odbor za plače naznani, da bodo znašale dnevnice delegatov — osem dolarjev! Delegati izven Clevelanda dobijo povrnjeno za vožnjo po 3 cente na miljo. Zunanji delegati gredo lahko tudi domov preko nedelje in se vožnja plača.

Že tretjič je vstal neki delegat, ki je izjavil da naj se važni predlogi pojasnjujejo mladinskim zastopnikom v angleščini. Brat Lokar pravi, da je bilo to že sprejeto in da pojasni vsak važen predlog v angleščini. Tedaj je vstal eden izmed mladinskih delegatov in rekel: "Bratje delegati, mi mladi popolnoma dobro zastopimo in razumemo, kaj vi govorite. Toda se nam zdi, da vi starejši ne razumete slovenščine!"

Konvencija dobi sporočilo, da je bil brat delegat Jos. Vidic napaden na cesti, ko se je vračal od konvencije proti domu. Barabe so ga preteple tako, da ga je morala policija odpeljati v bolnišnico. Konvencija odglasuje, da se dotičnemu delegatu plača dnevni-ca.

Navzoči so vsi delegati in glavni odborniki. Nadaljuje se s citanjem pravil. Sprejme se točka, da je pri manjših društvi lahko tajnik in blagajnik ena in ista oseba. Stavljen in zavrnjen je bil predlog, da glavni odbor preiskuje kandidate za pristop. Nastala je precejšnja debata glede nevarnih del. Toda ostane kot je predlagal odbor za pravila. Stavljen je predlog, da gre kandidat za sprejem, ako ga ni sprejel vrhovni zdravnik, k drugemu zdravniku, ki ga mogoče sprejme. Brat glavni tajnik trdi, da moramo imeti eno avtoriteto tozadevno in predlog za drugega zdravnika je propadel. Sprejeta točka, da se prošilci za pristop lahko zaprisežejo tudi na domu ali drugje, toda ne v javnih prostorih.

Stavljen je predlog, da se sprejema v Zvezo osebe, ki so ostale dolžne pri drugih organizacijah. Zavrnjeno. Od-mor.

Na tem mestu naj omenimo, da je bil roll call, o katerem smo poročali preteklo soboto glede \$250.00 plače za gl. tajnika na mesec, in ne za \$50.00 tedenske plače.

Vaš poročevalec je dobil v soboto od neke zelo lepe delegatice šopek rožmarina. Hvala lepa! Stavljen je nujen predlog, da en delegat ni dobi cvetlice, ker je Mr. Slapnik eno premalo poslal. Delegat dobi cel šopek.

Stavljen predlog glede novih društev, da se naredi izjema pri angleških poslujočih društvih. Ako je v enem mestu starejšo društvo, kjer je več mladih ljudi, ki bi radi imeli svoje društvo, lahko slednji pristopijo v novo društvo, ako se nabere pet ali šest novih članov. Sprejeto.

Glavni tajnik naznani, da če je kak delegat "suh," lahko dobi predplačilo v svoti \$20.00. Konvencijni predsednik brat Krist Stokel je dobil iz tovarne Fisher Body vest, da mora

v ponedeljek na delo, sicer ne bo mogel več dobiti dela. Konvencija to sprejme z obžalovanjem v naznanje. Brat Penko predlaga, da se v tem slučaju imenuje brata Josipa Trebca za konvencijnega predsednika, ker je za Stokelnom dobil največ glasov. Od drugih je predlagano, da prevzame konvencijni podpredsednik mesto predsednika, toda predlog je zavrnjen in brat Trebec se zahvali konvenciji za zaupanje. Nadalje se priglasi še večje število delegatov, ki prosijo, da se jih oprost, ker morajo v ponedeljek na delo. Stavljen predlog, da se pozovejo namestniki teh delegatov na konvencijo. Nastane protest, kajti namestniki, ki dosedaj ne vedo, kaj se je godilo na konvenciji, bi konvenciji vzeli zopet mnogo časa in bi se konvencija znova zavlekla. Torej nobenih namestnikov. Nadaljuje se s citanjem pravil.

11. zasedanje, v soboto popoldne, 17. septembra.

Čita se zapisnik petkove popoldanske seje, ki se z jako malimi popravki sprejme. Delegat društva Modern Crusaders št. 45 S. D. Z. naznanja, da so dobili championship v gotovem razredu za baseball. Zveza je ponosna na društvo in delegacija je burno aplavdirala zastopnikom društva Modern Crusaders.

Zbornica nadaljuje s citanjem provizoričnih pravil. Glede asessmentov, ki se plačujejo v Zvezo in v posamezna društva je odbor za provizorična pravila izpustil točko, ki je bila v starih pravilih in ki se glasi: "Razven rednih in izvanrednih društvenih prispevkov, ki so potrebni k upravnim in rednim stroškom društva, se ne more zahtevati od članov, nobenih drugih doneskov." Na prizadevanje sestre Zalokar konvencija končno sprejme njen predlog, da se ta točka uvrsti tudi v nova pravila.

Čita se točka 139 provizoričnih pravil, ki se tiče smrtninskega sklada. Tu je nastala debata, ki je trajala dve uri. Priglasenih je bilo 32 govornikov. Predvsem se je šlo glede preliminarne polic in potem, ali se asessmenti prvega leta od preliminarne polic vložijo v upravni sklad. Glavni odbor Zveze je to sedaj že izvajal, dasi v pravilih ni bilo nikake določbe tozadevno. Toda glavni odbor je izjavil, da mu je bilo glasom državnih postav to dovoljeno, da je upošteval državne postav in ni gledal na pravila, ker je to smatral v večjo korist Zveze. Glavni odbor je želel, da bi dobi tem večji upravni sklad, s katerim bi lahko razpolagal, kajti nad upravnim skladom država nima nobene kontrole, dočim jo ima nad smrtninskim in bolniškim skladom.

Obe stranki, to je, stranka, ki je zagovarjala preliminarne polic in ona, ki je bila proti njim, so živahno in temeljito izvajali svoje argumente za ali proti. Za uvedbo preliminarne polic so bili zlasti mladinski zastopniki, kajti asessment teh polic gre v prvem letu po pristopu novega člana v upravni sklad Zveze, in iz upravnega sklada Zveze se bodo plačevali stroški za sportni

oddelek, oziroma za Mladinsko ligo Zveze. Ponovno se poudarja od strani brata Kushlana, da so preliminarne police postavne, toda glavni odbor jih brez dovoljenja konvencije ne bi smel vpeljati, ker je to prepovedala zadnja izredna in redna konvencija.

Glavni odbor trdi, kot Surtz, Traven, Okorn in Ponikvar, da gl. odbor ni videl družega izhoda v pomoč mladini, kot da je vpeljal preliminarne police zlasti ko mu je državni zavarovalniški oddelek zagotovil, da so take police in njih asessmenti dovoljeni po državnih statutih, dovoljeni pa niso bili po pravilih Zveze.

Na obeh straneh so bili jako dobri argumenti, in članstvu se je bilo v resnici težko odločiti na eno ali drugo stran. Kajti ako se plačujejo asessmenti novo pristopili članov v upravni sklad tekom prvega leta, to pomaga upravnemu skladu in potem glavni odbor razpolaga s tem skladom kakor hoče, toda v istem času se slabi smrtninski sklad, ki bo moral v kratkem preiti iz 4 odstotne podlage na tri in pol odstotno. Brat Kushlan je tozavedno obširno in jasno vse razložil, toda žal se je moral takoj po svojem govoru podati iz dvorane po svojih poslih. Brat Vičič jako krepko in značajno zagovarja upeljavo preliminarne polic, da se bo s tem privabilo več mladine v SDZ. Priglasenih je bilo še 26 govornikov k temu predlogu. Nemogoče je vse zapisati, kar se je govorilo. O tem boste čitali v uradnem zapisniku. Mnogi delegati so izjavili, da imajo navodila od svojih društev, da se skladi ne smejo prenašati. Odmor.

Takoj po odmoru je brat Dolenc predlagal roll call ali poimensko glasovanje glede uvedbe preliminarne polic. Predlog enoglasno sprejet. Čitajo se imena posameznih gl. odbornikov in delegatov in vsakdo pove, kako glasuje. Rezultat tega poimenskega glasovanja je bil: 88 glasov za uvedbo preliminarne polic in 27 proti.

Predlog stavljen, da se uvedejo nove vrste police za \$250.00. Propade. Stavljen predlog za uvedbo \$300.00 polic. Tudi ta predlog propade. Namen je bil dober, kajti mnogo članov je samcev, ki bi radi imeli malo zavarovalnino in \$1.00 dnevne bolniške podpore. Toda delegacija je mnenja, da taki niso dobri za Zvezo.

Obrestna mera članov na rezervi se zniža od pet na 4 procen-te. Predlog, da paid up policy lastniki ne plačujejo upravnih stroškov. Predlog propade. Tekom debate smo opazili, da večinoma govorijo starejši člani, pionirji Zveze, mladina pa molči, le redkokdaj se oglasi. Vsi pa imajo dobro voljo, da po svojem najboljšem razumu pomagajo k napredku SDZ.

V soboto popoldne bi moral imeti predsednik nadčlavoške moči, da je vodil konvencijo in enako težavno delo so imeli zapisničarji. Pomislite, da se je k posameznim predlogom oglašilo od 30 do 60 govornikov, in v tej pestri množici, ko je eden preko drugega govoril in raz-

Poziv Amerikancem, da se vrnejo domov

Washington, 17. septembra. Ameriški konzul je pozval ameriške državljane v Evropi, da se vrnejo v Zedinjene države in da naj čimprej pripravijo vse potrebno za vožnjo. Državni tajnik o tem ničesar "uradnega" ne ve, toda toliko je gotovo, da se je zadnje čase priglasilo stotine ameriških državljanov za vožnjo preko morja, rekoč, da so dobili namigljaj, da se čimprej vrnejo.

Vozniki avtomobilov

Vsi vozniki avtomobilov v državi Ohio morajo dobiti nove licence za vožnjo, ali pa po 1. oktobru ne bodo smeli več voziti avtomobila. Kot znano pravi postava države Ohio, da mora imeti sleherni voznik avtomobila poseben permit od države Ohio, da sme voziti. 1,500,000 takih permitov bo izdanih v državi Ohio, in od teh 260,000 v Clevelandu. Za permit se plača 40 centov za privatne voznike, za soferje pa 90 centov. Opozarja se vse avtomobiliste, da si preskrbijo te permitte čimprej, da se izognejo silnemu navalu, ki navadno prevladuje v zadnjih dnevih.

Bogatini na WPA

Kongresmana Sweeney in Flegler sta začela preiskovati slučaj dveh sinov direktorja javnega blagostanja v Clevelandu Ramseya, ki je od sile bogat človek, in katerega dva sinova sta bila zaposlena pri WPA projek-tih in dobivala precej visoko plačo. Preiskava se je vršila v petek in v soboto in kongresmana sta izjavila, da bosta sporočila uspeh preiskave kongresnemu odseku za enake zadeve. Kot znano sta oba sinova bogatina Ramseya takoj potem, ko je zadeva prišla v javnost potom časopisja, se odpovedala svojim WPA delom.

Danes prično s kegljanjem

Na kegljišču Norwood Alleys, 6125 St. Clair Ave., se prične danes zvečer z kegljanjem. Prva skupina, ki bo kegljala, bo od društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ. Serviralo se bo prigrizek in igrala bo godba. Skupine, ki nameravajo kegljati, naj se takoj priglasi, dokler so še kegljišča na razpolago.

Izvanredna seja

Izvanredna seja gospodinskega odseka Slov. društv. doma na Recher Ave. v Euclidu se vrši v ponedeljek 19. sept. ob 7:30 zvečer. Prosi se vse članice, da so navzoče radi važnih zadev. — Tajnica.

vijal različne pojme in mnenja, je bilo v resnici težko odločiti se za to ali ono in pobratij zapisničarjem, kaj prav za prav delegacija misli. Mr. Stokel se bo pač danes oddahnil v tovarni, ko ne bo vodil več konvencije, ker mislimo, da je lažje delo tam, kot na konvenciji. Mnogo se je še govorilo o "paid-up" in "extended policies," toda so bile sprejete točke odbora za pravila. Le sestra Zalokar se je posrečilo prepričati delegacijo, da mora točka 165 starih pravil preiti tudi v nova pravila, dasi jo je odbor za pravila zavrgel, in s tem je bilo sobotno zborovanje zaključeno. Nadaljuje se danes. In kdaj bomo gotovi, ne vemo. Mr. Kačar je izjavil, da bomo skončali na Zahvalni dan, da bomo lahko uživali purno v zahvalo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers
Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 219, Mon., Sept. 19, 1938

Kaj misli Evropa o nas

Ko smo pisali, da Rusija prijateljsko misli o Zedinjenih državah, ker pričakuje od nas gotovih koristi, in ko smo povedali, da je Italija danes sovražna napram Zedinjenim državam, lahko obrnemo danes pogled na Nemčijo, da vidimo kakšno mnenje prevladuje v Nemčiji glede Zedinjenih držav. Prav v začetku lahko napišemo, da je Nemčija, oziroma njena vlada danes precej cinična napram Zedinjenim državam, kar se reče po domače, da nas gledajo Nemci, oziroma Hitlerjeva vlada, nekako od strani in Ameriki nič kaj posebno ne zaupajo.

Enako bi se lahko trdilo tudi o Nemcih, ki so nastanjeni v Zedinjenih državah. Z nobeno gotovostjo se ne more trditi, da bi ameriški Nemci v slučaju spopada z njih domovino s kakim navdušenjem pomagali svoji adoptirani domovini, Ameriki. Nemec je Nemec in ostane Nemec, zlasti še od tedaj, ko je Hitler začel širiti propagando, da se pridobi izseljene Nemce za Nemčijo.

Sicer pa Nemci danes, enako kot Italijani, nimajo samostojnega mišljenja. Laško časopisje je popolnoma kontrolirano po vladi in enako je tudi v Nemčiji, kjer časopisi ne smejo ničesar napisati, kar ni po godu Hitlerju in njegovi vladi. Nemško časopisje pa prav rado prinaša zavita poročila o ameriških štrajkih, o puntih in o naraščaju zločinov ter o religijni krizi. Nemško časopisje gre do skrajnosti, da osramoti Ameriko pred nemško javnostjo.

Kar se tiče zunanje politike Zedinjenih držav so Nemci, zlasti zadnje čase, popolnoma prepričani, da je predsednik Roosevelt reorientiral ameriško zunanjo politiko. To pomeni, da Nemci mislijo, da so Nemci prepričani, da bo Amerika prišla Angliji in Franciji na pomoč v slučaju krize, v čemur se pa nemško časopisje temeljito moti, kajti predsednik Roosevelt ne bo nikdar naredil one pomote, katero je zagrešil predsednik Wilson, ko je napovedal vojno Nemčiji. Roosevelt bi šel le v slučaju na vojno, ako bi bile Zedinjene države napadane od zunanjega sovražnika.

Nemško časopisje nadalje dolži Ameriko, da je ukinila svojo nevtralnost in da se pridružuje državam, od katerih pričakuje koristi za sebe. Cinično omenja neki upoštevan nemški časnikar, da Amerika ni dežela svobode, pač pa dežela ekonomske propasti, in to baš iz vzroka, ker je v resnici politična svoboda v Ameriki, dočim delavci nimajo prilike se dostojno preživljati.

Nemčija nadalje dolži ameriško demokracijo, da je baš ona kriva, da se svet danes oborožuje in da en narod drugemu ne zaupa. Prva je bila Amerika, pravijo nemški časnikarji, ki se je začela oboroževati, in njej sta sledili Francija in Anglija. Da je pa Hitler pogazil mirovno pogodbo, ki ni dovoljevala Nemčiji več kot 60,000 vojakov, o tem molči nemško časopisje. Danes ima Nemčija 750,000 mož stalne armade, in zakaj jo ima, bo sama dobro vedela, toda nečastno je dolžiti druge narode, da se oborožujejo, ko je vendar Nemčija dala prvi vzgled in grožnjo za novo vojno.

Nemško časopisje je tudi mnenja, da ima Amerika osvojevalne namene. Kje so dobili to idejo je nepojmljivo. Ne samo, da Zedinjene države ne želijo nadaljnega ozemlja, pač pa celo delijo avtonomijo onim, ki so dosedaj pripadali Zedinjenim državam, kot je to jasno dokazano v slučaju Filipinskih otokov.

Iz pisanja nemškega časopisja je jasno videti, da je navdahnjeno po vladi, ker se skoro iz slehernega stavka bere zelena zavist in črna nevoščljivost, češ, Amerika je še vedno dežela dolarjev in demokracije, dočim je danes v Nemčiji nekako štiri milijone oseb v koncentracijskih taboriščih, kjer morajo delati in opravljati najtežja težaška dela, in to vse iz vzroka, ker se ne strinjajo z idejami Hitlerja.

Nemško časopisje je tozadevno silno cinično in iz vsega pisanja se vidi duh, da Nemci še danes ne morejo pozabiti, da jih je Amerika napadla tekoma svetovne vojne, in da je Amerika odločila, da so bili Nemci premagani v svetovni vojni. To je vzrok, da Nemci danes ne zaupajo nobeni besedi, ki prihaja iz Amerike, pa naj bo še tako dobro zamišljena. Nemški narod je danes popolnoma ciničen napram Ameriki.

Kaj pravite?

France Barbič piše v Proletareu o socialistih takole: Je že tako, mi se vtikamo tja, kjer nas ni treba, kjer bi morali biti, nas pa ni!... Ni čudno, če nas delavni sodrugi zapuščajo, ko ni tako, kakor bi moralo biti. — France je pozno prišel od tega spoznanja, ampak v kredit mu pa le gre, da vidi to, kar mi že trideset let pišemo. Ampak če bo dobil Francelj radi te izjave odlikovanje od cenjenih sodrugov, je pa drugo vprašanje.

Na banketu zadnjó sredo v SND je župan Burton povedal, v kaki časti ima soho, ki predstavlja "Miss Slovenijo" v clevelandski mestni dvorani, ki jo je prinesel župan dr. Adlešič iz Ljubljane. Torej tujec hvali nekaj našega, a naši (nekateri) niso imeli in še danes nimajo niti ene prijazne besede topogledno. Tako se vidi, da uživamo Slovenci veliko spoštovanje pri tujcih ter je pri tem dobro to, da drugorodci ne vedo o naših domačih špetirih.

BESEDA IZ NARODA**Slovo in poljubi na Hubbard Rd., Madison, O.**

Mesec avgust se je poslovil od nas, kateri je bil še poln lepote ter je vzdržal še vso krassoto, katero je dobil od svojih bratcev, prejšnjih mesecev. Sicer je bilo zadnje dni bolj suho, toda ker je bila zemlja napolnjena še od prejšnjega, pa je šlo. Sedaj se pa že več ali manj poslavljamo od tiste lepote, katero nam je dala letos narava. Zgodnji pridelek je bil bogat, poznega krompirja pa ne bo dosti in pa našega kranjskega fižola koksarja ne bo. Neka odjemalka mi je rekla, da sem mogoče premalo molil, da je tako. Jaz sem pa odgovoril, da sem molil, pa tako, da bi ga ne bilo, da se ne bo treba po kolenih plaziti in ga nabirati. Ha, ha. Ker me pa že pozna, da rad katero povem, mi pa ni zamerila.

Da se poslavljamo od lepih poletnih časov, je več znamenj. Tista gospoda, tam doli od jezera, ki je bila samo napol oblečena, se polagoma izseljava. So kot ptice seljivke, ki so danes tukaj, jutri tam, ki nimajo pravega obstanka v življenju. Zagoreni so bili pa tako, da je strah. Pa to ni nič čudnega, ker so se cele dni valjali tam po tistem pesku pod vročim soncem, pa še brez obleke na sebi. Še mene se je včasih prijel, čeprav sem se mu kolikor mogoče skrival. Bil sem dobro oblečen in se kolikor mogoče pod senco vrtel. To gospodo bomo pogrešali tudi zato, ker so nam krati čas delali. Na cesti je bilo vedno tako, kot da gre cirkus skozi našo vas. Veste, taki ljudje, ki pravijo, da pridejo sem iz Pittsburgha, so vsi premožni štaccnarji. Ko pa pridejo sem v tako lepe kraje, kot so tukaj ob jezeru, pa od veselja ne vedo, kaj bi napravili. Slišal sem pravi, da se nekateri celo na glavo postavljajo od samega veselja, ko pridejo na tako svež zrak iz tistega zakajenega mesta kot je Pittsburgh.

Pa so prijazni in dobri ljudje. To je tudi dobro, da pridejo poleti, ko rase vsakovrstna zelenjava po njivi, pa jagode in razno sadje ter celo tiste sladke buče, ki zrastejo tako obširne, da je eno kar dovolj nesti na rami. Pa imajo tisti ljudje res denar. Ko pride tisti čas, da se začno naseljevati tukaj, pa jih že čakajo polne njive zelenjave. Potem pa vsak postavi lepo mizico pred svojo hišo in jo obloži z raznimi dobrotami. Tudi cvetlice ne manjkajo, katerih je toliko po naših krajih, pa še kako lepih. Pa se tista gospoda pripelje mimo, pa ustavi svoj dragocen avto in izstopijo, da pogledajo na razstavljen blago, kaj je dobrega zanje, tiste gosposke gospe, ki imajo samo eno očalo na nosu natakajeno, od strani pa visi dolga veriga. Težko je povedati iz kake kovine je. Ko sonce posije vanjo, se kar spremeni, kot tista kača, ki je tako lepo pisana.

Ne vem pa, zakaj imajo samo po eno očalo na nosu obeso, ali ne more kupiti dveh, ali pa samo na eno oko slabo vidi. Kadar očala kupujejo meni, jim vedno naročim, da naj kupijo take, da bom z obema očesoma gledal skozi nje. Kot je že navada, mi jih kupijo Sajnova mati iz Johnstowna, Pa., ki pridejo vsako leto k nam na obisk. Seve, ko se človek stara, potrebuje vsako leto nova očala. No ja, Sajnova mati imajo pa prav take oči kot jaz, pa jim naročim, naj mi jih spotoma kupijo v Ashtabuli, ker drugje se

ne dobi takih. Naročim jim, naj ustavijo, pa naj gredo v eno tistih 25c štaccun, pa naj mi jih prinesejo. Imam precej kredita pri njih, ker vsako leto skupaj ogrebljeva vrtnice, pa mi zapajo tistih 25c. Se reče, saj jih dam pošteno nazaj. Ne maram, da bi ostal kaj dolžan, ker se ne ve, kdaj me pokličejo na dolgo pot, pa bi spotoma premišljeval, kako je s tistim kvadrantom. Mogoče bi me pekla vest in tisto pa pravijo, da so vice. V vicah pa ne maram živeti.

Tako si tiste gospe nakupijo vsega potrebnega. Razmetavajo pa ne, zato pa imajo pod palcem. Ko bi bil jaz tako varčen vsa leta, pa bi mogoče že tudi jaz kaj imel. Ampak, ko sem bil še mlad in sem imel kak dolar, ki so bili sicer zelo redki tiste čase, kot so tudi sedaj za nekatere izmed nas, pa sem jo že ubral v drugo kontro. Toda držim se pa vedno le naših prelepih držav. Še ko sem bil mlad, sem že postal Amerikanec, kot smo one čase rekli in sem še danes ponosen, da sem in da živim na Hubbard Rd., kjer zraste toliko zelenjave, da ni potreba biti lačen, čeprav drugega ni. Imel sem pa tudi to lepo lastnost, če sem imel kak denar, pa sem ga drugim dal, ne glede na to, če ga bom dobil nazaj.

In tako ima tod vsak štaccuno doma, kjer ljudje pridno kupujejo. Pri nas se ne pečemo s tistim, ker imam navado, da rajši peljem blago v Cleveland našim dobrim in prijaznim soprodnjam. Vse najboljšje spegljane tje, slabše pa doma porabimo, pač kot je prav. Z odjemalkami pa malo pokramljamo, pa se zopet odpeljeva z mojim voznikom proti domu. Zdaj, ko to pišem v mojem privatnem uradu, ki je tako moderno zgrajen, da me muhe nič ne nadlegujejo in če prileti skozi eno razpoko notri, pa jo že skozi drugo potegne ven, je začelo deževati. No, kar naj, saj smo pod streho.

Tiste prelepe vrtnice, ki so tako lepo cvetele in nam krati čas delale, se polagoma poslavljajo od nas. Koliko prijetnih uric sem prebil med njimi in jih ogrebal. To so tiste lepe mogočne rože, ki še sedaj stojijo kot bi mislile vedno stati; držijo se trdno ko zid. Ali prišla bo tista bela žena slana, pa jih bo namah pomorila. Oj, kako bo vse žalostno izgledalo, ko jih bo pokrili beli sneg, odkoder se nikdar več ne vrnejo. Ostal pa bo njih sad, kateri bo prinesel prav tako lepe ali pa še lepše prihodnje leto.

Prav tako je tudi z nami. Prihajamo, pa zopet odhajamo po tisti dolgi poti, po kateri odhajajo ves človeški rod.

Torej dragice, poslavljamo se od vas. Kmalu bo prišla zima mraz, pobrala bo vas in tako hitro beži čas. Oh, kako prijetno je bilo to poletje. Pri sosédovih in pri nas je bilo polno obiskovalcev. Ko je igral slovenski radio program lepe melodije, pa je prišla Angela od sosedu, pa sva se zavrtela in zapela tisto lepo pesem, ki je bila pogruntana in uglasbena na Hubbard Rd.: Jaz pa Angela sediva pod marela.

To so bili lepi časi in da so bili, se reče. Težko jih bo pozabiti. Kot lansko leto, tako je prišlo tudi letos precej obiskovalcev k nam. Pa imajo tako navado, da dajejo poljube ko pridejo in ko gredo. Dolgo časa sem to opazoval in mi nikakor ni šlo v glavo, zakaj da bi samo ženske dobivale poljube, jaz pa ne. Vsakokrat, ko so prihajale in odhajale, sem tudi jaz moel svoj gobček vmes, da

bi dobil poljub, pa ne. Letos pa že nisem mogel več prenašati tega zapostavljanja in preziranja, pa sem se kar skorajžil in povedal našim ženskam, da tako ne bo šlo več naprej, da bi samo ženske dobivale sladke poljube, jaz pa nič.

Nekoč so bile tri pri nas na obisku, pa so jim naše ženske razodele, kako da stvar stoji pri hiši, da morajo tudi meni dati poljub. Drugi dan sem pa že opazil, kako se spoštljivo menim nasmejujejo in prijazno kramljajo z menoj. Ko so bile same, sem jih slučajno slišal, ko so se pogovarjale. Prva je rekla: "Glej ga no, saj vendar ni tako mlad, da bi se on gavil za poljubi." Druga je rekla: "Še dosti izgleda za taka leta." Tretja pa pravi: "Bolj fajn izgleda kot marsikdo v njegovih letih, kar dajmo mu poljub, da se ne bo krivil, pa nas grdo gledal, ko zopet pridemo." Od tistega časa sem pa deležen vseh poljubov, kar jih meni spada.

Ko je bila Angela pri sosedu dlje časa na počitnicah, pa je prišla pred odhodom po slovo, smo si dali poljube, stisnili roke z iskreno željo, da se drugo leto zopet vrne.

Tako, vidite g. urednik, se imamo po teh krajih in koliko še več, ki se popisati ne da. Letošnje leto prav za prav ni bilo najbolje v enem oziru, ker ni bilo prave gorkote. Res da je zadnje dni avgusta precej pripekalo, pa to ne zadostuje. Prav za prav je treba že zgodnje vročine, potem pa še skozi vse poletne mesece, predno se zamore kaj odhajati. Posebno še v mestih, kjer so tako velike hiše in tako skup postavljene, da še maček ne more vmes. Pa ni zamere, če se ne odaja, ker tisti krasni sončni žarki niso imeli prilike, da bi prodrli prav skozi do tal. Samo streho ogrevati pa nima dosti pomena.

Vse drugače je pa na deželi. Tod se ne potrebuje prav toliko vročine kot v mestih, ker tukaj so bolj majhna poslopja, pa tudi ne tako skup postavljena. Kravo se prav lahko pomuzne mimo. Tako imajo sončni žarki vso priliko jo ogreti. Potem ni pa prav nič čudnega, če se odaja. Nekoč sem bral v angleškem listu, ko je nek znanstvenik prerokoval, da bo hladno in deževno 40 let. Pa sem vzel svinčnik v roke in začel računati moja leta, pa ona leta, pa je pokazalo tako veliko število let, da sem se kar za glavo prijel in premišljeval, kaj bi mi tistikrat koristilo. Jesti ne bi mogel, ker ne bi imel zob. Ko je bil Rockefeller v takih letih, je jedel piškote, ker je imel denar, da si je zobe kupil. Jaz bi moral pa kar s koruznim močnikom shajati.

Ko sem se nekoč sprehajal po nekem mestu, pa zapazim na vogalu polno ljudi, ki so blazno vpili, cvili in roke zavijali. Stopim bližje in vprašam, kaj da je. Povedali so mi, da so prišli po svoje prihranke, pa da v hiši gori in ne pustijo nikogar blizu. Na nasprotnem vogalu je pa stal eleganten gospod, prijaznega obnašanja in smehljajočega obraza. Gledal je na tiste obupane ljudi, ter jih vabil k sebi: "Pridite k meni, jaz vam dam manj kot pol hiša bo do tal pogorela." Ko je bilo tiste svahte konec, so ogenj pogasili, hišo lepo uredili, pa so na oder stopili in rekli: "Mi smo stoprocentni, pridite, pridite!" Vidite, zvit mora biti ko svinjski rep, če se hoče kaj imeti.

Ko to pišem, dež namaka. Prav nič se ni treba mestnim ljudem bati, da bi bili lačni, samo da bō denar.

Pa smo se poslovlili in poljubili, ko je naš Eddie, kateri je bil pri stari mami, pri nas seveda, za časa šolskih počitnic. S

staro mamo sta si tako na roke, in so ga vedno spraševali: "Si kaj lačen, Eddie? Kaj boš jedel?" Če ji ni bil vedno pred očmi, pa je že ves vrt obšla in spraševala, če smo kaj videli Eddieta.

Ko je prišel nazaj iz New Yorka, je rekel, da bi najraje šel nazaj. Tam so velike farme, pa visoki hribi, kot je tod po Hubbard Rd. da še v poštev ne pride proti tistim krajem, kjer imajo po 30 do 40 glav živine. Tukaj pa še ene ni pri hiši. Kakšni farmarji so pa to, pravi Eddie. In tako je odšel, kamor ga kliče šolska dolžnost. Pogrešali ga bomo, ker je bil tako priljubljen pri nas vseh. Sicer pride vsak teden za dva dni nazaj, pa tista dva dneva kaj hitro mineta.

No, vsega pa tudi ne povem danes, da bo še za prihodnjic kaj, Vas lepo pozdravljam, Frank Leskovic.

Nekaj, kar še ni bilo

Kakor marsikoga, tako je tudi moja stara navada, ko se vrnem od mojega trudapolnega dela, se takoj ozrem, kje bom zagledal kak časopis, katerega pregledam naglo bolj površno, če ženica še ni gotova z večerjo. Tako sem se vsedel v torek 6. septembra in ko odprem drugo stran A. D., zagleda polno dopisov. Vidite, to je pa moje veselje, prebirati dopise.

Najprej preberem Fr. Opaškarjev dopis pod naslovom "Kam jadrarno." V resnici kratko pa fino. Čeprav Mr. Opaškarja osebno ne poznam, pa se strinjam z njim. V resnici je, da samo veselica na veselico. Seveda brez njih ne moremo biti, a človek se tudi veselice navešča.

Kar se pa tiče Jožeta in njegovih dopisov, bi bilo pa v resnici dobro, da bi jih tudi v "E" priobčil ter bi jim svetoval, kadar kdo potuje, da bi ne bilo nič napačnega, če bi si ogledal tudi tiste svete kraje. Morda bi si jih bolj verno ogledoval kot kak kristjan. Za vsakega človeka je koristno, če se tako stvar ogleda. Tudi jaz bi šel, če bi si bila s finančnim ministrom bolj na roke.

Fr. Opaškar se boji, da bi kdo iz kože ne skočil, če bi prebiral dopise od sv. Dežele. Jaz mislim, da ne, ker tukaj vidim in slišim, kako zabavljajo čez A. D. in kulturni vrt, pa sem na pikaniku za kulturni vrt v Puritas Springs videl dobre naprednjake. Seve, nisem na jasnem, če so prišli iz dobrega, ali pa samo opazovat, kakšna bo udeležba. Priporočal bi, kadar bo še kaj takega, da bi jih bilo še več, ker na ta način bi se lahko enkrat zedinili, da bomo vsaj malo bolj prijazni med seboj. Veste, dragi moji, ti neumni prepri ne prinesejo nobene koristi, ampak vselej izgubo. Posebno za kulturni vrt bi morali biti vsi edini, ker vsi vemo, da je last vseh. Saj ni nikjer zapisano, da je kulturni vrt last katoliških Slovencev. Ampak zapisano pa je, da je last clevelandskih Slovencev.

Torej naj bi bila sloga med Slovenci, posebno tukaj v Euclidu, kjer se nekaj pripravljajo za izboljšanje Doma. Ta Dom nam je tako potreben kot slepu vid. Resnica je, da v dobrih časih gre vse lažje, ker ima vsak več poguma. V slabih časih pa ne spraviš nikogar za kako stvar. Najslabše je pa, ko se človek človeka boji. Včasih slišim tega in onega: ja, ker je ta zraven, pa jaz ne grem. Če bi vsi tako rekli, pa bi v resnici nikogar ne bilo za delo in tudi Doma ne bi bilo. V dobrih časih pet oseb več napravi, kot v slabih sto.

Pa pojdemo zopet h kulturnemu vrtu. Lepo se je bralo, ko je Mrs. Modrijan tako lepo opisala kulturni vrt. Vse to je resnica, toda pripoznati jo nočejo. Ne gre jim v glavo, da ta vrt ni

last posamezne osebe ali skupine, ali da bi bil last samo katoliških Slovencev, čeprav so ga katoliški Slovenci postavili. Naprednjaki, ki si lastijo pisatelja Cankarja za svojega, naj si gredo vendar enkrat ogledat njegov lepi spomenik v kulturni vrt, potem boste pa dali priznanje katoliškim možem, ki so ga postavili na pročelje vrta.

V resnici gre Mr. A. Grdini veliko priznanje, ker skoro bi lahko trdil, če se on ne bi bil tako zavzel, bi vrta nikdar ne imeli. Mi moramo pa upoštevati take narodne spomenike, ki bodo stali na stotine let in jih vsak rad gleda. Nekaj že mora biti, če se je sam dr. Adlešič, župan ljubljanski čudil, da zmoremo Slovenci postaviti nekaj tako veličastnega v tujini.

In ker sem že pri dr. Adlešiču, o katerem niso imeli naprednjaki nobene dobre besede, da sem dobil oni dan pismo od sestre iz stare domovine. Piše mi, da je dr. Adlešič v resnici postavljen od vlade za ljubljanskega župana. Toda on je tako priljubljen pri ljudeh, če bi bile danes volitve, bi bil dr. Adlešič izvoljen za ljubljanskega župana z ogromno večino. In če bi bilo kdaj izpraznjeno mesto sedanjega bana, bi bil dr. Adlešič gotovo imenovan v ta urad.

Zato je pa dobro, če se človek prej prepriča o stvari, predno zine ali zapiše kako stvar. Šele potem bomo dobri naprednjaki.

France iz Ljubljane

Vrt in dr. Adlešič

Od 15. maja je ravno preteklo že 4 mesece, odkar je nas zapustil ljubljanski župan dr. Jurij Adlešič s svojo soprogo in se vrnil nazaj na svoj dom. Naš vrt, ki je v maju mesecu prvič cvetel in zelenel, se že pripravlja za jesensko obleko v lepe rumene barve, naka se bo kmalu zazibal v spanje za nekaj mesecev pod belosnežni pokrov, dokler ga ne bo pomladno solnce zopet vzbudilo za novo cvet. Prihodnjo pomlad bo vrt ves lepši in pokrit z lepšimi in gostejšimi cveticami in grmovi. Se to jesen bodo vanj posadili in zamenjali novih nasadov. Vrt je za to vse preskrbljen.

Narodna skupina pa, ki se je in se še zanima za vrt, bo tudi živela naprej in ponosno gledala, kao se bo razvijal nje vrt, ki je ponos vsega jugoslovenskega naroda. Vrt je lastnina vseh Jugoslovancev, toda ponosni na njega ne le tisti, ki so prispevali zanj. Kdo se pa bo z večjim veseljem in zanimanjem spominjal na vrt, kot časten gost dr. Jurij Adlešič, ki je došel iz domovine, da je pristostvoval v imenu svojega naroda in svoje-ga mesta, katerega je župan, da je vrt slovenski otvoril.

Mi nikakor ne moremo in nocoje tega dogodka pozabiti. Nam je bila s tem narejena tako velika čast, da se bomo tega pogosto spominjali. Zaenkrat smo že doleteli spominski dan, ki ga prav lahko imenujemo dr. Adlešiča dan. Na seji odbora kulturnega vrta je bilo sklenjeno, da se najame Knausova dvorana za dne 2. oktobra in priredi v ta namen vesel družabni večer, na katere-mu se bodo videle tudi slike iz dne 15. maja, ko je bil ves naš narod na nogah za praznovanje otvoritve narodnega vrta prvič v zgodovini Amerike in jugoslovenskega naroda.

Tako toraj se kar lepo pripravimo za nedeljo 2. oktobra za to praznovanje, ki bo imelo lep pomen in nam oživilo lepe spomine. Govorniki in slike bodo nam predstavili pred oči v jasni luči tiste spomine, ko je bila naša St. Clair ulica vsa polna veselega ljudstva kljub temu, da je nas blagosloviljal moker dež. Kako bo natančen program, bo o tem še poročano.

Predsednik.

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

Halef me je prijel za roko in
šepnil:

"Kaj pa če je kdo tu —?"
"Koj bova videla."
Svetiljka ni več zadostovala.
Prižgal sem kos papirja in po-
svetil.

Sama sva bila. Jama je bila
prostorna, kakih dvanajst kora-
kov dolga in široka. Ko je pa-
pir zgorel, sem zapazil v temi
ob tleh rahel, mlečnobel sijaj.
Stopil sem, se sklonil — in našel
dolgi rov, ki je držal ven na ko-
pišče.

"Poglej, Halef!" sem ga pokli-
cal. "Tule je rov, ki bi naj bili po
njem prišli v jami. Če me vse
ne moti, bi videl Očka in Omarja
zunaj na kladi."

Zlezal sem po rovu blizu kona-
ca. Prav sem slutil — zunaj sta
sedela tovariša s puškami v ro-
kah ter stražila ograrja in alima.
"Prižgala bova medvedovo
mast, kajne?" je vprašal Halef,
ko sem prilezel nazaj.

"Da, Daj mi jo!"

Odvezal sem si od pasu ogla-
rjev lonec, stlačil v njega med-
vedovo mast in zvil v stenj cu-
njo ki sva jo nalašč za to vzela
s seboj, ter prižgal. Najina
"jamska svetiljka" se je sicer
strašansko kadila in širila ne-
znosen smrad, pa svetila je do-
volj močno, da sva videla po vsej
jami.

Preiskala sva stene. Živa ska-
la so bile, izvzemši zid, ki je
zapiral kot. Trkala sva po ste-
nah, če bi kje votlo donelo. Pa
zaman; stene so bile majhnice.
Pri rovu je ležal štirioglat klesa-
nec, natančno tako velik kakor
odprtina rova. Obroč je bil vde-
lan v njega, dolga veriga je vi-
sela nad njem.

"S temle kamenom zadela-
jo rov!" je dejal Halef.

"Da. Pa le takrat, kadar ima-
jo ujetnika v jami. S klesancem
zaprejo vhod in ga z verigo pri-
pnejo zunaj, da ga ujetnik ne
more odmakniti."

"Misliš, da so že tičali ujetni-
ki v tejle jami?"

"Gotovo. Tudi jutri bodo ne-
koga vtaknili v jamo, ki ga zelo
dobro poznaš. Čudil se boš!"

"No, koga?"

"Ti že se povem."

Pa tudi ljudi ubijajo v jami
draguljev, oziroma zadušijo. Nas
je mislil oglar zadušiti. Zlezli bi
naj naprej, prižgal bi bil kopo za
nami in ker vleče preprih skozi
votli hrast, bi bil dim napolnil
jamo in nas v nekaj minutah za-
dušil."

"Allah illa 'llah —! Gorje
oglarju, ko prideva do njega!"

"Prav ničesar mu ne boš ome-
nil! In tudi storil mu ne boš nič!
Zaenkrat mu ne smeja izdati, da
veva za skrivnosti njegove jame.
Dovolj sva videla. Pojdiva na-
zaj!"

Upihnila sva luč, počakala, da
se je mast strdila, ter zlezla po
lestvi in skozi hrast na beli dan.
Zadovoljno sva si oddahnila, ko
sva bila spet v gozdu. Ni nikaka
prijetna reč, tako potovanje v
nepoznane globine. Da je bil slu-
čajno kdo v jami, ko sva prilezla
v njo, ali pa v gozdu, ko sva le-
zla skozi duplino, — kako lahko
bi nama bil pošlal kroglo.

Medvedovo mast sva zavrgla
in osnažila lonec. Spotoma je
nabral Halef črnih polžev, mete
sicer nisva našla, pa natrgal sem
druge trave in vrnila sva se po
potu, odkoder sva prišla.

Ogla in alim sta naju priča-
kovala gledala. Radi lepšega sem
pomolil vrancu šop trave, Halef
pa mu je s polžem potegnil krog
nozdrvi in odnesel lonec v kočo.

Ko se je vrnil, se je zadovolj-
no in hudomušno režal.

"Kam pa si djal polže?" sem
ga vprašal. Slutil sem, da je spet
"eno naredil."

"Zmašil sem jih oglarju v
kuftan," se je smejal.

"Lepo junaštvo! Ponosen si
lahko na taka slavne čine! Had-
ži Halef Omar uganja objestno-

Režal se je. Moja pridiga mu
ni segla do srca.

Očka in Omar sta javila, da se
ni nič posebnega zgodilo. Šarka
pa je nepotrpežljivo začel:

"Vrnila sta se —. Ali smeja
vstati?"

"Prej ne, da odjezdimo."

"Kedaj odjezdite?"

"Nemudoma. In v zahvalo za
gostoljubni sprejem ti damo ta-
le prijazni nauk. Zasuj svojo ja-
mo draguljev in ne skušaj več
koga zvabiti v njo! Utegne tebe
zadeti ista usoda, ki jo drugim
pripravljaš!"

"Ne vem, kaj misliš s tem re-
či —!"

"Razmišljaj o mojih besedah
pa me boš razumel! Ko se vr-
nem, bomo videli, ali si moj na-
svet ubogal."

"Vrnil se boš? Kedaj?"

"Ko bo treba, prej ne."

"Effendi, govoriš, kot da sem
najhujši zločinec na svetu!"

"Si tudi! Čeprav je še nekaj
takih, ki so skoraj prav taki zre-
li zločinci kakor ti."

"Kaj pa sem hudega storil?"

Dokaži mi le en sam zločin!"

"Predvsem ti povem, da lažeš.
Pravil si, da Aladžijev ne poznaš."

"Jih tudi res ne poznam."

"In vendar so bili že nekaj-
krat pri tebi. Celo vojaštvo jih
je že iskalo tod."

"Ni res! Niti njihovega ime-
na nisem čul, še manj pa, da bi
jih bil kedaj videl!"

"Kako pa da so njihovi konji
čamle v goščavi skrili —?"

"Njihovi — konji —?"

"Da. Našel sem jih."

"Kaj —? Kako —? Aladžija
da sta bila tukaj —? Pa ne vem
ne, kedaj sta bila tu."

"Le tiho bodi! Nismo otroci!
Za sila pametne in prebrisane
se imate in prav to vas bo ugo-
nobil!"

Seveda boš tudi tajil, da je bil
tvoj svak Junak danes pri tebi?"

"Danes —? Nisem ga videl!"

"Pa je sam pravil, da je bil
pri tebi. In odtod je šel na Šej-
tanovo pečino, kjer so nas mi-
slili napasti tvoji čedni bratci."

"Effendi, strašne reči pripo-
veduješ —! Napasti vas je kdo
mislil —? V nevarnosti ste bi-
li?"

"Mi ne, pač pa tvoji prijate-
lji. Slaba jim je predla."

Prestrašen je šinil pokonci.

"Slaba — predla —? Kaj se
je zgodilo?"

"Prav tisto, kar bi se naj bilo
nam zgodilo. Napadeni so bili."

"Od koga?"

"Mi smo jih napadli, tale moj
hadži Halef Omar in jaz, dva
sama šest oboroženih mož. Dva
sta mrtva, strmoglavila sta s pe-
čine v prepad. Drugi so zveza-
ni."

Veš, zakaj sem ti to povedal?

Da izprevidite, kako malo se vas
bojimo. Pojdi pa jih osvobodi,
da nas lahko spet napadejo! Po-
vej jim pa, da jim prihodnjic ne
prizanesemo več!

To sem ti mislil povedati. Se-
daj pa odpotujemo. Svobodna
sta!"

Zajahali smo.

Kakor okamenela sta stala in
gledala. In ko sem se v ravni-
ni ozrl, sta še vedno stala in str-
mela za nami.

III.

Kaj smo našli v jami draguljev.

Jezdili smo po kolovozu proti
zapadu in prišli v široko dolino,
prav kakor je napovedal Šarka.
Svet je bil travnat, prava perija
brez drevja in grmovja. V da-
ljavi so vstajale sinje višine, tam
se je kolovoz cepil. In tam so
nas mislili čakati.

Pripovedoval sem tovarišem,
kaj sem zvedel, ko sem prislu-
škoval za klopjo, da živi žuti v
Rugovi, da je Hamd el-Amazat
zabil trgovca Galingreja v ka-
raul, v jamo draguljev pa da mi-
slijo vtakniti nekega Ingliša.

(Dalje prihodnjic)

1938	SEP.	1938
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLEDAR

DRUSTVENIH
PRIREDITEV

SEPTEMBER

24.—St. Vitus Cadets No. 25
SZZ ima plesno prireditev v
Twilight dvorani.

24.—Društvo Martha Wash-
ington št. 38 SDZ, ples v avdi-
toriju S. N. Doma.

25.—Podružnica št. 32 SZZ
ima veliko plesno veselico v šol-
ski dvorani sv. Kristine na Bliss
Rd., Euclid.

1.—Društvo Clevelandski Slo-
venci št. 14 SDZ, plesna veseli-
ca v avditoriju S. N. Doma.

OKTOBER

1.—Obletnica otvoritve S. N.
Doma v Maple Heights.

2.—Skupna hrvatska društva
imajo proslavo Hrvatskega dne-
va.

2.—Slovenska narodna čital-
nica, prireditev v S. N. Domu
na St. Clair Ave.

6.—White Motor Union Lo-
cal št. 32 priredi ples v avdi-
toriju S. N. Doma.

8.—Društvo Slov. Sokolice
št. 442 SNPJ plesna veselica v
SND.

8.—Klub slovenskih vdov,
veselica v Knausovi dvorani.

15.—Pevski zbor Jadran
priredi plesno veselico v Slov.
del. domu na Waterloo Rd.

15.—Društvo Valentin Vod-
nik št. 35 SDZ priredi vinski
trgatev in ples v Jugoslovans-
kem narodnem domu na W.
130th St.

15.—Častna straža SDZ ima
plesno veselico v avditoriju S.
N. Doma.

16.—Pevski zbor "Slovenija"

priredi koncert v S. N. Domu na
80. cesti.

22.—Društvo sv. Marije Mag-
dalene št. 162 KSKJ priredi
plesno veselico v Knausovi dvor-
ani.

22.—23d Ward Democratic
Club, ples v avditoriju S. N. Do-
ma.

22.—Ambassador mlad. dru-
štvo ima vinsko trgatev v S. N.
Domu na 80. cesti.

23.—Igro in ples priredi po-
lružnica št. 41 SZZ v S. D. Do-
mu na Waterloo Rd.

24.—Community Welfare
Club, privatna zabava v prizid-
ku S. N. Doma.

29.—Društvo Slovenska Bi-
strica št. 42 SDZ, Girard, O.,
ima Hallowe'en party v S. N.
Domu.

29.—Društvo Carniola Tent
1288 TM, plesna veselica v av-
ditoriju S. N. Doma.

30.—Jesenski koncert pev-
skega društva Zvon v S. N. Do-
mu na 80. cesti.

30.—25-letnica Slovenske za-
družne zveze v Slovenskem do-
mu na Holmes Ave.; program
popoldne in zvečer.

NOVEMBER

5.—Društvo sv. Cirila in Me-
toda št. 18 SDZ, plesna veselica
v avditoriju S. N. Doma.

6.—Jesenska zabava društva
sv. Jmena v šoli sv. Vida.

6.—Koncert Mladinskega
pevskega zbora S. D. D. na Wa-
terloo Rd. v Slovenskem delav-
skem domu na Waterloo Rd.

12.—Društvo Slovenec št. 1

SDZ, plesna veselica v avditi-
ju S. N. Doma.

13.—Pevski zbor Jadran
priredi varietetni koncert s ples-
om v Slov. del. domu na Wa-
terloo Road.

13.—Samostojni pevski zbor
Zarja, opera in ples v avditoriju
S. N. Doma.

19.—Carniola Hive št. 493
TM, plesna veselica v avditoriju
S. N. Doma.

20.—21.—Purmanska zabava
društva Orel v cerkveni dvorani
sv. Vida.

19., 20., 21., 22.—Cerkveni
bazar fare Marije Vnebovzete
v Slovenskem Domu na Holmes
Ave.

20.—Podružnica št. 25 SZZ
priredi ples in igro ob priliki de-
setletnice obstanka. Prireditev
se vrši v S. N. Domu na St. Clair
Ave.

DECEMBER

4.—Pevski zbor Jadran pri-
redi varietetni koncert v Slov.
domu na Holmes Ave.

11.—Društvo Ivan Cankar
ima igro v avditoriju S. N. Do-
ma.

17.—Društvo Svobodomisel-
ne Slovenke št. 2 SDZ, plesna
veselica v avditoriju S. N. Do-
ma.

18.—Slovenska mladinska
šola SND, predstava v avditi-
riju S. N. Doma.

18.—Koncert pevskega zbo-
ra Slovan v S. D. Domu na Wa-
terloo Rd.

31.—Društvo Zvon priredi
zabavni večer v S. N. Domu na
80. cesti.

31.—Klub društev SND pri-
redi Silvestrov večer v avditi-
riju S. N. Doma.

31.—Praznovanje starega le-
ta v S. N. Domu v Maple
Heights.

31.—Slovenski dom priredi
na Silvestrov večer fino zabavo
v Domu na Holmes Ave.

1939

JANUAR

1.—Maccabees Drill Team,
ples v avditoriju S. N. Doma.

15.—Mladinski pevski zbor
Slavčič, koncert v avditoriju S.
N. Doma.

21.—Interlodge liga, ples v
avditoriju S. N. Doma.

22.—Dramsko društvo Ivan
Cankar, predstava v avditoriju
S. N. Doma.

28.—Samostojna Zarja, ples-
na veselica v avditoriju S. N.
Doma.

FEBRUAR

12.—Skupna društva fare sv.
Vida priredijo plesno veselico
v avditoriju S. N. D.

JULIJ

25.—Piknik kluba collin-
woodskih groceristov in mesar-
jev na Pintarjevi farmi.

AVGUST

5.—Fara Marije Vnebovzete
priredi piknik na Pintarjevi
farmi.

DNEVNE VESTI

Štrajk preti pri Chrysler
korporaciji

Detroit, 17. septembra. Ker
je nastal štrajk pri Briggs Mfg.,
kjer se izdelujejo posamezni deli
za avtomobile, je bilo prisiljenih
9,000 drugih delavcev pustiti
delo in sedaj preti splošni štrajk
pri Chrysler korporaciji. Vse
avtne tovarne so bile pripravlje-
ne začeti s polno paro z delom,
ko je prišel štrajk. Chrysler to-
varne ne morejo poslovati brez
izdelkov pri Briggs Mfg. Co., in
če Chrysler zapre svoje tovarne,
tedaj bo nadaljnjih 50,000 delav-
cev ob delo. Plymouth tovarne
so že zaprle in zopet je nadaljnjih
7,000 ljudi brez dela in zaslužka.
Nadaljnjih 2,000 delavcev je bilo
poslanih domov v Walkerville.
Ontario, kjer ima Chrysler kor-
poracija svojo tovarno. Kakih
600 delavcev je bilo odslovljenih
pri Dodge tovarni, kjer jim je
zmanjkalo materiala. Štrajk pri
Briggs Mfg. Co. se je začel, ko so
se zastopniki avtne unije prito-
žili, da jih preveč priganjajo pri
delu in ker sta bila odpuščena
dva unijska delavca.

Hitler blufa. Ne bo vojne
do leta 1940

Washington, 17. septembra.
William Dodd, bivši ameriški po-
slanik v Berlinu, je še vedno pre-
pričan, da nemški diktator Hit-
ler blufa in da ne bo nobene splo-
šne evropske vojne do leta 1940.
Hitler se boji vojaške zveze med
Francijo in Anglijo. Dodd, ki
se je odpovedal svojemu uradu,
potem ko je zaporedoma kritizi-
ral nemško nacijsko vladno, trdi,
da Nemčija v vojaškem oziru ni
pripravljena za večjo vojno. Zla-
sti pa nima Nemčija na razpo-
lago dovolj živeža, da bi riskira-
la daljšo vojno. Toda do leta
1940 pa bo Nemčija že tako do-
bro pripravljena, da bo lahko vz-
drževala ogromno armado, raz-
ven če si Hitler v tem času ne
premisli. Medtem pa bo Japo-
nska trgala kos za kosom od Ki-
tajske in bo tako ustvarila silno
armado, ki bo kos Rusiji, ki je
obvezana, da pride Čehoslovaški
na pomoč, v slučaju, da je nap-
adena.

Čehi poklicali nadaljnih
140,000 rezervistov

Praga, 17. septembra. Kot v
odgovor voditelju sudetskih
Nemcev, ki je zahteval, da se su-
detski Nemci nemudoma izroči-
jo Nemčiji, je čehoslovaška vla-
da poklicala pod orožje nadaljnjih
140,000 rezervistov, katere je po-
slala v obmejne trdnjave. Češka
vlada ima sedaj že nad 400,000
mož pod orožjem in bo zmožna
upirati se Nemcem toliko časa,
dokler ne pride pomoč od zunaj.
Sudetski Nemci se neprestano
puntajo. V teh puntih jih je bilo
sedaj od orožnikov in policistov
nad 100 ubitih.

Ali se Chamberlain vrne v
Nemčijo?

Berlin, 17. septembra. V nem-
ških političnih krogih zelo dvo-
mijo, da bi se Chamberlain, an-
gleški ministerski predsednik,
vrnil v Nemčijo za nov pogovor
s Hitlerjem. Baje je šel Cham-
berlain v prvem pogovoru s Hit-
lerjem do skrajnosti in ni mogel
več nuditi kot je. Chamberlain
je celo izjavil, da Anglija in
Francija odobriti ljudsko glas-
vanje pri sudetskih Nemcev pod
mednarodno kontrolo. Toda
vodja teh Nemcev Konrad Hen-
lein, sedaj že neče slišati o ljud-
skem glasovanju, pač pa zahteva,
da se oni del Čehoslovaške, kjer
bivajo Nemci, enostavno izroči
Nemčiji. Radi tega ga je čeho-
slovaška proglasila veleizdajal-
cem, toda Henlein je pobegnul
preko meje. Gotovo je, da bo ta
teden prinesel nove, napete do-
godke v Evropi.

Anglija kupuje orožje v Ze-
dinjenih državah

Washington, 17. septembra.
Dasi so vse angleške municijske
tovarne zaposlene noč in dan, pa
je Anglija prisiljena kupovati
orožje tudi v Ameriki. Tekom
meseca avgusta je Anglija kupi-
la v Zed. državah štirikrat toli-
ko orožja in vojne opreme kot
običajno, glasom izjav državne-
ga oddelka. Samo v avgustu me-
secu je Anglija kupila v Zed. dr-
žavah za \$1,250,000 vrednosti
orožja, dočim je kupila lanskega
avgusta vojne opreme za \$260,-
000. Največ kupuje danes An-
glija zrakoplovov. Baje jih je na-
ročila v Zedinjenih državah v
vrednosti za \$35,000,000. Nad
400 zrakoplovov bo eksportira-
nih v Anglijo. Vse evropske dr-
žave skupno so tekom meseca
avgusta kupile v Ameriki za \$5,-
580,000 vrednosti vojne opreme.

Mnogo državnih uslužben-
cev odslovljenih

Columbus, Ohio, 17. septem-
bra. Gov. Martin L. Davey, ki
odide s 1. januarjem iz gover-
nerskega urada, je izjavil, da
mora država na vseh konceh in
krajih štediti, ako ne želi, da na-
stane koncem leta deficit. Govo-
ri se, da bo samo iz oddelka za
javne ceste odslovljenih 2,000
uslužbencev, ker ni denarja na
razpolago. Država dobiva letos
mного manj davka od gasolina,
kot ga je dobivala lanska leto.
200 uslužbencev je bilo odslov-
ljenih iz urada in služb urada za
javno blagostanje in nadaljne
stotine ljudi iz raznih drugih
uradov. Tudi glede starostne
pokojnine se ne ve, kako bo. Sta-
rostna pokojnina v državi Ohio
se plačuje z dobičkom, ki ga dr-
žava dela pri prodaji opojnih pi-
jač. V prvih osmih mesecih
lanskega leta je naredila država
\$12,000,000 dobička, letos pa sa-
mo \$9,000,000 v istem času.

MALI OGLASI

Oddasta se

dve sobi, namreč soba in ku-
hinja; pripravno za dekleta ali
za fante. Vprašajte na 1082
E. 66th St. po šestih zvečer.

Pozor, društveniki!

Naprodaj je 1000 akrov obse-
gajoča farma, na ravnem svetu.
Na farmi sta dve veliki hiši, ve-
lik hlev, vse na novo prebarva-
no. Cena vsemu skupaj je \$25,-
000. Farma se nahaja v Dorsett,
Ohio, v bližini Ashtabule. Na
delno plačilo se vzame tudi hiša
v Clevelandu. Zemlja je zelo ro-
dovitna. Izvrstna prilika za
Zveze ali Jednote

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

— Mislim, da je za človeka, ki je obsojen na smrt, čisto vseeno, ali umre na vešalih ali od kuge.

— Oblasti so nato poslane k meni nekega uradnika. Ta mi je sporočil, da se moji prošnji v tej obliki ne more ugoditi. Nekateri časopisi bi brez dvoma zagrali hrup, če bi poizkus ne uspel. Toda pripravljeni so mi pomagati na drug način.

— Ako se bi odločil, da grem na pot v Sibirijo, bom dobil dokument, s katerim si bom lahko izbral v vsaki bolnišnici po enega bolnika.

Jetniški zdravnik prebledi in pogleda inspektorja, kot da bi hotel zvedeti, kaj on s tem misli. Toda petrogradski profesor hitro nadaljuje:

— Morete si misliti, kolega, da nisem premišljeval niti trenutke, temveč sem sprejel ta predlog. Nabasal sem svoje kovčke in se podal na pot v Sibirijo. — Slučajno sem zvedel, da je bolnišnica v Krasnojarsku prenapolnjena, pa da bom tu našel, kar iščem.

— Torej tu, ravno pri nas! — vzklikne jetniški zdravnik, a po glasu se mu je poznalo razburjenje. — Zakaj vas je slučaj prinesel k nam, gospod profesor? Priznam vam, da vam dam zelo nerad katerega izmed svojih bolnikov za vaš poizkus.

— Rad ali nerad, — odvrne profesor smehljajoč se. — Prečitajte ta akt, gospod kolega, pa bodele videli, ali imate pravico delati nekaj radi ali neradi.

On potegne iz žepa zložen papir in ga da jetniškemu zdravniku. Ta prečita in se bolno nasmehe.

Da ga inspektorju ter pravi: — To je jasen ukaz naše vrhovne oblasti. Ne smem vam delati nikakršnih ovir, gospod profesor. Moji predstojniki ukažejo, a jaz ubogam.

— Toda pred tem uboštvo, ki nas obdaja, — nadaljuje on svečano in dvigne roko k prisegi, — prisegam pri Bogu in svoji vesti, da se ne strinjam z vašim načrtom, gospod profesor!

— Mislim, da je kruto in barsko, žrtvovati nezavarovane kaznjence, ki nimajo svoje lastne volje. Idite torej in poiščite si svojo žrtev. Jaz vam ne bom

delal zaprek, toda prosim vas, gospod profesor, še enkrat, da odstopite od svojega načrta.

Hladne sive oči častihlepnega profesorja niso izražale usmiljenja.

— Me hočete torej voditi? — vpraša on.

On gre z zdravnikom med vrstami bolnikov. Kamorkoli sta prišla, povsod so začeli bolniki drhteti in se umikati. Slutili so, da jim prinaša ta človek z okrutnimi očmi propast.

Prehodila sta že celo bolnico, a jetniški zdravnik je že začel upati, da bo petrogradski zdravnik odpotoval in si poiskal drugje svojo žrtev — ko profesor nenadoma obstane pred Natalijo — posteljo in vpre svoj pogled na mlado deklico in na kneza Feliksa Poniatovskega, ki se ni odstranil od njenega ležišča.

Natalija se je prvič zavedla, odkar se je nahajala v bolnišnici. Prvi njen pogled je padel na kneza Feliksa.

Mladi Poljak ni mogel skriti svojega veselja, da se je bolnica zavedla. Prva jo za roko in vzklikne:

— Hvala Bogu, da ste prišli k zavesti!

— Kje sem? — vpraša Natalija s slabim glasom.

Knez Feliks ji ni hotel takoj povedati resnice; ni hotel povedati, da se nahaja v sibirski jetniški bolnišnici, temveč ji odvrne:

— Nahajate se na varnem mestu, mila deklica. Ne bojte se. Nihče vam ne bo storil ničesar zalega. Vsaj tako dolgo ne, dokler sem jaz pri vas!

Natalija dvigne počasi svojo roko in jo položi na čelo. Poskušala je zbrati svojo misli. Hotela je vprašati: "Kje je Bojanovski?"

Toda predno je mogla izgovoriti besedo, stopi k njej petrogradski zdravnik in ji ukaže, naj mu da roko, ker ji želi otipati puls.

— To je težka bolnica, — mu zašepeče zdravnik, — ki jo ne bodele mogli uporabiti za svoj poskus. Včeraj je še imela hudo mrzlico, in se čudim, da je tako hitro nastopila kriza.

Toda profesor mu da znak, naj ga ne moti v njegovi preiskavi.

— Kako je prišla ta deklica sem? — vpraša konečno.

— Straža, ki se nahaja pred bolnišnico, jo je našla neke viharne noči v snegu. Govorila je brez zveze, a oblečena je bila zelo slabo. Prinesli so jo v bolnišnico in konstatiral sem tifus.

— Odločil se bom za to bolnico, — reče profesor. — Njeno telo je zelo slabo, tem večji bo uspeh, če jo rešim.

Zdravnik stopi korak nazaj.

— Ubogi otrok! — zašepeče on. — Tako je mlada in lepa! In ona naj postane žrtev kuge! Toda vem, gospod profesor, da je vsaka moja prošnja zaman.

Profesor pokaže sedaj prvič svojo jezo.

— Žrtev! — vzklikne on. — Vi govorite, gospod kolega, kot da imam namen izvršiti usmrteve! Toda jaz sem zdravnik, ki mu je namen, da pokloni človestvu kolosalno iznajdbo. Ta deklica bo res obolela od kuge, toda ne bo umrla! — Za vraga, kaj želite, zakaj me prijemljete?

Teh besed ni govoril več zdravniku, temveč knezu Feliks Poniatovskemu. Ta je slišal, za kaj gre.

Razumel je, da hoče izvršiti profesor na tej deklici strahovit poizkus. A on je prisegel, da jo

bo branil.

Na pol nor od strahu se je vrgel na profesorja in ga zgrabil za roko.

— Kaj pravite? — vzklikne on. — Kaj bodele storili? Umorili bodele neusmiljeno to mlado bitje, samo da ustrezete svoji častihlepnosti? Toda motite se, gospod, kajti če tudi smo mi ubogi sibirski kaznjenci brez pravic in varstva, vendar ne bomo dovolili, da se nas brez nadaljnega ubija.

— Ali sploh morete to, gospod? — vpraša ga profesor hladnokrvno in mu pokaže dokument.

Knez Feliks se prestrašeno opoteče.

— Izgubljena je! — vzklikne.

— Nesrečnica je izgubljena! Toda vi, gospod, ste prekleli morilec, če res storite to, kar vam dokument dovoljuje.

Profesor prebledi od jeze.

— Gospod kolega, — reče on in glas mu je drhtel od razburjenja in jeze, — pošljite mi s to mlado deklico tudi tega mladega. Napravil bom svoj poizkus na obeh. Seveda ne vem, — doda on porogljivo, — ali se mi bo posrečilo rešiti oba od te strašne bolezni. Morda mi pri enem uspe. Bomo videli!

On pogleda Feliksa še enkrat s pogledom polnim sovraštva, a nato se obrne.

Bil je divji od jeze. Njemu, ki so ga v Petrogradu spoštovali kot Boga, njemu je zabrusil sibirski kaznjenc te besede v obraz.

Prisegel je, da se bo maščeval. Zato je tudi izbral Feliksa. Saj ga je lahko okužil s kugo. Toda ni mu bilo treba niti poskušati, da ga ozdravi.

Jetniški zdravnik je slutil, kaj namerava profesor.

— Nesrečnej, kaj ste storili? — reče mlademu Poljaku. — Iz

zvali ste tega okrutnega in častihlepnega človeka. Sedaj je vaše življenje v njegovih rokah. — Hitro, prosite ga usmiljenja!

Mladi knez se ponosno vzravna in odvrne z odločnim glasom:

— Knez Poniatovski ne prosi nikogar usmiljenja — znal bo dem umreti!

Nezvesta

V budoaru lepe gospe Bojanovske je še gorela luč, če tudi je bilo že precej pozno.

Lepa žena je sedela na divanu in si zamišljeno podpirala glavo z roko. Gledala je Izidora, ki je stal ob peči. Njegov obraz je bil blede in kazal je znake razburjenja.

Težko je dihal in gledal s svojimi velikimi, temnimi očmi lepo ženo.

Toda Fedora Bojanovska se je smehljala ter rekla porogljivo:

— Dragi moj mali Izidor, mislim da si mi zameril radi mojega predloga. — Toda priznal mi boš, da sem ti pametno svetovala.

— Pametno? — se grenko nasmeje mladenič. — Prekleta moja pamet, ki mi ni preje pomagala, ko sem ti izdal skrivnost nihilistov. Ako me moja pamet ni tedaj zadrževala, je ne rabim niti sedaj.

— Torej dobro! Imenuj to potrebo, — mu reče lepa žena. —

Svetujem ti, da odideš iz Petrograda. Ti veš Izidor, kako te ljubim!

Izidor napravi nestrpno kretanje, ki preseka Fedori besedo.

— Kako me ljubiš! — zavpije on jezo. — To si v resnici tudi dokazala. Nisi nagradila niti moje izdaje! Ne, ne, pusti da izgovorim. Morda je zadnjič, da ti govorim.

Njegove oči so plamtele. Nehote se Fedora zdrzne. Ni vedela, zakaj ji je telo naenkrat zadrhtelo. Bala se je Izidora. Toda ni hotela pokazati svoje slabosti ter reče:

— Zakaj mi prihajaš tako blizu? — Kaj želiš od mene?

— Reči ti hočem zbogom! — reče Izidor zamolklo.

Fedora vesela poskoči.

— Da se poslovijo? Torej si

uvidel, da imam prav? Odšel boš iz Petrograda?

— Tega še ne vem, — jo prekine on ostro. — Samo eno vem, da ne bom več prekoračil praga tvoje hiše.

Lepa Fedora vzklikne navidez razžalostena:

— Ali ne veš, da bo to moja smrt?

— Ne trudi se, — ji reče Izidor hladno. — Ne, ne, ne boš mi ušla, poslušaj, kaj ti pravim.

— Ko sem ti izdal svojo najsvetejšo skrivnost, ko sem položil usodo nihilistov v tvoje roke, si mi obljubila, da boš postala moja. Strast, ki sem jo čutil za tebe, me je zapeljala in jaz sem postal lopov.

— Toda ti si me prevarala, Fedora! Od dneva do dneva si odgodila trenutek, za katerim sem

Tom Mix, znani filmski junak in njegova žena. Potoval je v Anglijo, da nastopa v cirkusih. Toda v Angliji so mu odvzeli osem samokresov in pet pušk, ki jih rabi v svojih nastopih. Dobiti je moral najprej dovoljenje za nošnjo orožja.

John Cobb, bogat Anglež, je pognal svoj dirkalni avto na dirkališču v Bonneville, Utah in dosegel brzino 325 milj na uro. Dirkal je samo za poskušnjo. Pozneje bo poskušal posekati rekord Angleža Eystona, ki je dosegel 345 milj na uro s svojim avtom.

Indijanci iz Nove Mehike vprizarjajo ples po običaju njih dedov. Ples se imenuje "puščični ples."

težil, a ko sem te danes zopet spomnil na tvojo obljubo, si mi predlagala, naj grem v Pariz in mi ponudila denarja.

— Naj ti tudi jaz nekaj povem! — reče lepa vdovica. — Predno izraziš svoje nezaupanje, poslušaj, za kaj sem ti to predlagala!

Ona ga objame z obema rokama ter ga pogleda s pogledom polnim strahu.

O, bila je izobrna igralka ta Fedora Bojanovska! Samo da ni igrala na odru, temveč v življenju, kar je bilo tem nevarnejše.

— Dva meča visita nad tvojo glavo, Izidor! — pravi ona drhteč. Oba visita samo na niti in vsak trenutek ti lahko padeta na glavo in te ubijeta.

Izidal si nihiliste, nisi izvršil njihovega ukaza, da me ubiješ, a znano ti je, da te bodo radi nepokornosti kaznovali!

— Toda to ni edina nevarnost. Ljubim te bolj nego vse na svetu, pa ti bom radi tega zaupala skrivnost, če tudi stavim s tem svoje lastno življenje na kocko.

— Policija je nihilistom na sledi in jih bo že v par dneh lovila. Tvoje ime je tudi na listi.

Izidor skoči in se osvobodi njega objema.

— Izdajalka! — vzklikne on. — Policija je na sledi nihilistom? Ti si jim torej vse izdala!

— Izidor, prisegam ti —

— Molči! — ji zakriči mladenič.

— Sedaj vem dovolj. Sedaj vem, da sem padel v pesti zapeljivki, ženi brez srca, brez duše, brez usmiljenja. Vem, da si me pritisnila na svoja prsa samo zato, da izveš skrivnost! Toda sedaj tudi vem, kako se ti bom maščeval!

Fedora zavpije od strahu in skoči k zvoncu.

Toda Izidor ostane mirno pre-

križanih rok na svojem mestu.

— Kako se bojiš za svoje življenje, prokleta! — ji reče prezirljivo. — Samo misel, da bi te mogel sedaj umoriti, je dovolj, da skoro ponoriš od strahu! Toda ne boj se! Sedaj se nočem maščevati! Trenutek mojega maščevanja bo prišel, ko se boš najmanj nadejala.

WOLFF HEATING CO.

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS
največji clevelandski razpečevalci

Vroč zrak, para, gretje z vročo vodo in ventilacijski sistem instaliran.

F.H.A. odplačila — 3 leta za plačati

Nobenega plačila takoj.

Proračun zastoji. — Sprejemamo naročila izven mesta.

Popravila in razni deli znižani v ceni.

Vprašajte za našega slov. zastopnika.

715 EAST 103rd STREET CLEVELAND, OHIO

Telefon: GLENNVILLE 9218

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globooko užalosteni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest o veliki izgubi preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

Frank Skufca

ki je po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti izdihnil svojo blago dušo dne 16. avgusta 1938 v lepi moški dobi star 40 let. Rojen je bil v Clevelandu.

K preranemu večnemu počitku smo ga položili dne 19. avgusta 1938 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo prisrčno se zahvaliti častiti duhovščini iz Immaculate Conception cerkve za opravljene cerkvene pogrebne obrede. Posebno se želimo prisrčno zahvaliti družini Anton in Anna Podpadeč, ki so nam bili v prvo pomoč in tolažbo in za vse, kar so nam oborožili v teh najbolj žalostnih in težkih dnevih, kakor tudi lepa hvala vsem, ki so ga prišli pokropiti, vsem, ki so pri njem čuli in molili ter vsem, ki so se udeležili pogreba.

Naša iskrena zahvala naj velja vsem, ki so s krasnimi veneti v zadnji pozdrav okrasili krsto pokojnega in sicer: Mr. in Mrs. Andrew Skufca, Mr. in Mrs. George in Jean Snyder, družina Anton in Mary Lauricha, družina Matt Povše, družina Anton Podpadeč, Boxleitner Family, Mr. in Mrs. Louis A. Snyder, družina Bole, družina Mr. in Mrs. Frank Jelusič, Mr. Martin Flut, družina A. Wapotic, družina Frank Jakša, družina Frank in Frances Clements, družina George Mlachak, družina Frank Kovačič, družina Mrs. Rack, E. 41 St., The Double Eagle Bottling Co., društvo Lunder Adamič št. 20 S. S. P. Z., društvo Ribnica št. 12 S. D. Z. za skupni krasen venec lepa hvala sledečim: V. Markuzich, J. Slabe, Emil L. Zarn, J. Caudley, F. Chapas, I. Litt, L. Weber, J. Chapas, G. Mlachak Jr.

Prisrčna hvala tudi sledečim za darove za svete maše: Mr. in Mrs. Rudolph Znidaršič, Mr. in Mrs. Frank Znidaršič in družina, Mr. in Mrs. Phillip Herzog, Anton Lauricha in družina, Mrs. Strumel in družina, Mr. in Mrs. Joseph Sercey, Mr. in Mrs. F. Turk Hecker Ave., Mrs. Mary Hrastra, Mr. in Mrs. Črtelič, Frank Klaus in družina, Mrs. A. J. Živoder, Mr. in Mrs. Joseph Zupančič Jr., Miss Marie Kukman, Mr. in Mrs. John Skully in družina, Mr. in Mrs. Skully in družina, Mr. in Mrs. Phillip Herzog, Mr. in Mrs. Spisek, družina Anton Vidmar Homer Ave., Mr. in Mrs. Nick Smicklas.

Prav lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu in sicer: Mr. Louis A. Znidaršič, Rudolph Znidaršič, Louis Boxleitner, George Snyder, S. Stefančič, John Miklavčič družina, Mrs. Rodela, Frank Potocnik, Steve Kushner, Frank Jakša, John Klaus, Anton Wapotic, Louis Medved, John Nachtigal, George Mlachak, Tony Polk, Charles Sabot, Frank Butcher, Mrs. Scherer, Frank Znidaršič. Obenem tudi lepa hvala nosilcem krste, ki so ga spremili in položili v prežgodnji grob.

Ravno tako iskrena hvala pogrebniemu zavodu Frank Zakrajšek za vso prijazno postrežbo in za izvrstno vodstvo pogreba iz pogrebne kapele v cerkev in do groba.

Če se je pomotoma kakšno ime izpustilo, prosimo opravičenja in se jim ravno tako lepo zahvaljujemo.

Tebi, preljubljeni in nikdar pozabljeni soprogi in oče, ki si nas moral za vedno zapustiti, pa v tej bridki žalosti nad Tvojo izgubo želimo, da počivaš mirno v zasluženem počitku in nebeška luč naj Ti sveti ter lahka naj Ti bo rodna zemlja.

Zahjujci ostali:

Antonia Skufca, soproga

Nettie, hči.

Zapuščena tudi brata Andreja, — v stari domovini pa mater in dve sestri.

Cleveland, O., 19. sept. 1938.

SEDMAK

MOVING AND EXPRESSING
Free Estimates and Low Rates
6506 St. Clair Ave. HEnderson 1920

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.
v Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POSILJA denar v staro domovino točno, po drevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohistvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnderson 5670